

se va pune în primejdie, odată cu el. Ei au cerut, în sfârșit, interlocutorului lor polon să aducă la cunoștință regelui planul sultanului, pentru a contribui la timpul oportun la realizarea lui¹.

Marea coaliție, care avea să pună capăt în anul 1538 primei domnii a lui Petru Rareș, a fost plănuită așadar de sultan, nu fără amestecul lui Gritti, încă din vara anului 1533.

Plecând de la Constantinopol, în drum spre Ierusalim, Tęczyński s-a oprit la Alep, unde a fost primit de marele vizir, pornit în război împotriva persilor, căruia i-a înmănat scrisoarea regelui, reclamând că tătarii de la Cetatea Albă continuă să facă incursiuni în Polonia, contrar recentului tratat polono-turc². Vizirul răspunse regelui că a interzis acestor tătarii să mai facă asemenea incursiuni, iar în cazul când ele se vor mai repeta, regele să-i trimită cîteva prizonieri tătarii pentru a se vedea dacă aceste năvăliri nu sînt cumva inspirate de domnul Moldovei.

În ceea ce privește înlăturarea lui Rareș, vizirul comunică regelui să mai aștepte puțin, iar între timp să-și păzească țara de el, că să nu o calce. Sultanul va arăta însă în scurt timp că are multe « slugi și supuși », care, puși în scaunul Moldovei, vor ști să păstreze credința față de el și să trăiască în bună vecinătate cu regele polon. În sfârșit vizirul recomanda regelui să nu încheie pace cu Rareș, deoarece acesta este inclus în recentul tratat turco-polon ca vasal al sultanului³.

Între timp Gritti porni să-și îndeplinească misiunea din care n-avea să se mai întoarcă. După știri sosite în Polonia din Transilvania, el trecu, la începutul lunii mai 1534, Dunărea, ajunse la Tîrgoviște la curtea lui Vlad Vintilă, spre a trece în Transilvania și de acolo în Ungaria pentru împăcarea celor doi regi, dacă nu pentru realizarea propriilor sale vise de stăpînire. Dar Rareș i-a oprit trecerea, de teamă să nu-și piardă posesiunile din Transilvania, pe care Gritti urma să le predea, la ordinul sultanului, regelui Zapolya. Din această cauză, Gritti a fost nevoit să se oprească mai multă vreme pentru a-și spori armata⁴. Trecînd în Transilvania, el își găsi însă moartea, la care contribui în mod hotărîtor domnul Moldovei, ca răsplată pentru toate cîte i le făcuse pînă atunci. Aceasta însemna însă o ruptură definitivă cu turcii.

Totuși, și în cursul anilor următori, Rareș ținu încurcați pe poloni prin tratative de pace, de astă dată însă prin intermediul lui Ferdinand I, al cărui vasal se declară în 1535. Dar și aceste tratative eșuară din cauza poziției intransigente a ambelor părți față de problema Pocuției. Rareș atacă, în august 1535, această provincie în litigiu, pentru a face, la cererea solilor Moscovei, o diversivă în favorul acesteia, în plin război cu lituanienii, dar atacul fu oprit de trupele mercenare polone de la graniță. Repetat însă în anul următor, la o scară mare, el duse la pustiirea simțitoare a Pocuției, determinînd mobilizarea împotriva Moldovei a întregului regat polon. Mediația austriacă a stîrnit în Polonia numai

¹ A.T., XVI—1, p. 853—855. Scrisorile lui Tęczyński către rege și Tomicki, conținînd cele de mai sus, au fost primite de vicecancelar, prin intermediul voievodului Podoliei, la 8 martie 1534. Acesta le-a trimis a doua zi regelui în Lituania, sfătuiindu-l să accepte cele făcute de pelerin la Poartă. Copii după ele au fost difuzate în același timp de Tomicki lui Tarnowski, arhiepiscopului de Gnieźno și episcopului de Plock, v. A.T., XVI—1, p. 309—312, 364—367.

² A.T., XVI—1, p. 286—292.

³ A.T., XVI—1, p. 296—298.

⁴ A.T., XVI—1, p. 562—564.